

проф. д-р Искра Баева

<http://www.clio.uni-sofia.bg/bg/k-newhist-p6.html>

Проф. д-р Искра Баева

Биографична справка

Родена на 12 януари 1951 г. в София. Завършила специалност история в Софийския университет "Св. Климент Охридски". Специалист в Катедрата по нова и най-нова обща история в Историческия факултет на Софийския университет "Св. Климент Охридски" (1980 г.). Кандидат на историческите науки (1982 г.), "Полската селска партия на Ст. Миколайчик в периода на утвърждаване на народнодемократичната власт в Полша 1945 - 1948 г." Старши асистент (1982 г.). Главен асистент (1984 г.). Доцент (1995 г.). Член на ФС на ИФ

Публикации на Искра Баева по руска и източноевропейска история

Книги:

Източна Европа след Сталин 1953–1956. Полша, Унгария, Чехословакия и България. С., 1995.

България и Източна Европа. С., 2001; II издание, 2010.

Източна Европа през XX век. Идеи, конфликти, митове. Парадигма, 2010.

Научни изследвания:

Създаване на Полската селска партия - Известия на Българското историческо дружество, книга XXXIV, С. 1982, 251–279.

Политическите партии в Полша 1944–1950 г. - Векове, № 4, 1986, 40–49.

Антихитлеристката коалиция и полският въпрос от Кримската конференция до създаването на временно правителство на националното единство. - В: Проблемът за мира в международните отношения 1919–1980 г. С. 1987, 64–98.

За народната демокрация - полемично (Из историческия опит на Полша, Чехословакия и Унгария). - Векове, № 6, 1989, 36–46.

Интелигенцията в обществено-политическите кризи на социализма след Втората световна война (Полша, Чехословакия и Унгария) - Философска мисъл, № 5, 1990, 35–42.

Полша, Чехословакия и Унгария в годините на „униформения социализъм“ 1945–1956. - В: Димитър Луджев, Бойка Василева, Искра Баева. Утопия и реалност. Университетско издателство, 1991, 79–136.

На какво ни учи следвоенната история на Източна Европа. – История-общество-философия, № 5, 1991.

„Източна Европа“ – минало и настояще. – Bulgarian Quarterly, 1991, том 1, № 3, 33–43.

България и „Прахката пролет“ 1968 година. – Политически изследвания, № 1, 1993, 78–89.

„Сближението“ между България и Съветския съюз (1963–1973 г.) – Ново време, № 1, 1993, 89–111.

Източна Европа – алтернативите на прехода. – Ново време, № 3, 1993 г., 14–22.

Le „Printemps de Prague“ de 1968 et la „Révolution de velours“ de 1989, vus depuis la Bulgarie. – Revue d'Europe Centrale, tome I, numéro 2, 2e semestre 1993: La fin de la Tchécoslovaquie, 197–212.

Съществувала ли е алтернатива в следвоенното развитие на Източна Европа? Доколко и кога? – В: Личността в историческото развитие. Алтернативата в историята. С., 1995, 221–230.

Създателят на Чехословашката република Томаш Гарик Масарик – мислител, демократ и държавник. – Минало, № 2, 1995.

Stalin's Death and Some Aspects of US Policy Towards Eastern Europe in the 1950s. In: The Balkans After the Second World War. Beograd, 1996, 92–97.

Етнически другият в Централна Европа между двете световни войни. – В: Другият в историята, Кюстендил, 1996, 146–156.

Периферия и център в Източна Европа през XX век. – В: Периферията в историята, С., 1996, 86–95.

Смяна на елита и кадрите в България и Източна Европа (1944–1948 г.) – В: Лица на времето, ЦИПИ, 1/1996, С., 1996, 65–90.

Западные славяне и европейская культура. – Интеграция XXI век. Научно-публицистический бюллетень, № 3, июль 1996 года, 29–30.

Модели на политическа култура в следвоенна Полша и България. – Епохи, № 4, 1996, 118–124.

Крахът на либерализма в междувоенна Централна Европа. – Международни отношения, 1997, № 2, 71–78.

Днешните проекции на делото на първия президент на Чехословакия Томаш Г. Масарик. – Ново време, 1997, № 5, 111–118.

Градът в политическата история на Източна Европа през XX в. – Балканистичен форум. 1997, кн. 2. 73–81.

Новата левица в Източна Европа пред предизвикателствата на прехода. – Понеделник, 1998, № 6-7, 129–142.

Българо-съветските отношения в годините на „перестройката“. – В: България в сферата на съветските интереси (българо-руски научни дискусии). С., 1998, 118–127.

БРП (к) и другите в Коминформбюро. – В: България в сферата на съветските интереси (българо-руски научни дискусии). С., 1998, 360–368.

Евреите във външната политика на руската държава. – Във: Евреите в международната политика. Една българска гледна точка. С., 1998, 147–199.

Циклите-границы в съвременната история на Чехословакия. – Балканистичен форум, 1998, кн. 1-2-3, 46-56.

Втората световна война и славянското единство – плюсове и минуси. – Във: Втората световна война и славянският свят. Славянски летописи, Т. IV, С., 1998, 147-160.

Аграризмът като идеология на селските движения в България и Полша до Втората световна война. – Годишник на Софийския университет „Св. Климент Охридски“, Исторически факултет, Том 84-85, 1992, С., 1999, 183-210.

Полският март 1968: властта срещу интелигенцията. – В: Модерният историк. Въображение, информираност, поколения. С., 1999, 147-160.

Бъдещето на славянството през 21 век – единни или разделени. – В: Славянските култури и модерната цивилизация * Славянството – съвременни предизвикателства. Славянски летописи. Т. V и VI. С., 1999, 128-135.

Източноевропейският социализъм – обществото, от което излязохме. – В: Отвъд прехода – модернизацията. С., 2000, 65-98.

България и Съветският съюз след Втората световна война – прагматизмът на българската позиция. – В: България и Русия през XX век. Българо-руски научни дискусии. С., 2000, 425-433.

Европейско и неевропейско в източноевропейския социализъм. Българският случай. – Исторически преглед, 2000, 5-6, 72-90.

Томаш Гарик Масарик – идеалистът сред реалностите на историческите поврати – В: „Световност, демокрация, малки народи“. 120 години от рождението на Димитър Михалчев. 150 години от рождението на Томаш Масарик. Материали от научна конференция, 10-11 ноември 2000 г.

Основни тенденции в прехода на бившите социалистически страни от Източна и Средна Европа. – Понеделник, 2000, кн. 7-8, 67-80; – В: Защо рухна реалният социализъм. С., 2001, 276-294.

Полското политическо махало отново върви наляво. – Ново време, бр. 9, 2001, 72-85.

Пораженията в Източна Европа през XX век и техните последици. – Балканистичен форум, 2001, 1-2-3, 170-179.

Iskra Baeva and Evgenia Kalinova, Sofia University. „The United States Notion of Eastern Europe from the 1950s till the 1990s – Adequacy and Inadequacy“. America Imagined. Selected Conference Papers, October 18 - 21, 2001. American University in Bulgaria. Bulgarian-American Studies Association, 178-184.

Аграрното законодателство в Чехословакия, Полша и България след Първата световна война. – История, № 1, 2002, 11-21.

Трудната победа на унгарските социалисти на парламентарните избори. – Ново време, май 2002, бр. 5, 81-96.

Монархия – република в Източна Европа през XX в. – Исторически преглед, 2002, № 1-2, 95-115.

Изборите в Чехословашката република – социалдемократите продължават да управляват. – Ново време, юли-август, 2002, бр. 7-8, 149-163.

Източна Европа през 2002 година – новата левица пред нови предизвикателства. – Понеделник, 2003, кн. 3/4, 67-82.

Modele kultury politycznej w powojennej Polski i Bulgarii. – In: Polska-Bulgaria w Europie Srodkowej i Polnocno-Wschodniej w wiekach XVII-XX. Podobienstwa, roznicze, uwarunkowania. Pod red. Wieslawa Balceraka. Warszawa-Lowicz, 2003, 288-296.

Изток или Запад е Източна Европа? – В: Проблемът Изток–Запад. Историческа перспектива, Парадигма, С., 2003, 346–354.

Полските работнически вълнения през декември 1970 г. – предизвикателство срещу системата. – В: Иронията на историка. В памет на историка и приятеля проф. Милчо Лалков. С., 2004, 385–412.

България и Русия в края на XX и началото на XXI век – от филство и фобство към нормализация. – Международни отношения, № 3, 2004, 61–70.

Балканите, България и Русия – заедно или поотделно по пътя към Европейския съюз. – Международна политика, Есен 2004, год. 1, кн. I, 39–43.

Варшавското въстание от 1944 г. в историята. – Ново време, декември 2004, бр. 12, 159–164.

Разширяването на Европейския съюз и предефинирането на Изтока. В: Проблемът Изток–Запад. Съвременни измерения. Доклади от конференцията “Проблемът Изток–Запад. Съвременни измерения”, София, 8 октомври 2004 г., С., 2004, 104–113.

Ролята на българския печат в Пражката пролет 1968 г. – Homo Bohemicus. 2/2004, Политика: “неудобни” и “деликатни” теми. 5–17.

Поуки от Втората световна война – за Източна Европа, за Европа и за света. – Международни отношения, 2005, кн. 2–3, 75–80.

Централноевропейската левица пред политическата есен на 2005 г. – Ново време, септември 2005, бр. 9, 91–104.

Последиците от Втората световна война – поглед от XXI век. – Във: Втората световна война, България и следвоенният свят. Военно издателство, 2005, 29–40.

Криза на европейската левица (Размисли след парламентарните избори в Полша и Германия). – Понеделник, 2005, кн. 9–10, 41–53.

Ролята на етническите малцинства за прехода в Източна Европа от края на 80-те години на XX век. – В: Малцинствени и етнорелигиозни проблеми в Югоизточна и Централна Европа между двете световни войни, С., 2005, Институт по балканистика, 151–166.

1956-а – началото на дългия залез на съветския комунизъм. – Култура, 24 февруари 2006, бр. 7, 10–11.

Криза в Източния блок – балканските измерения на 60-те години на XX в. В: Проблемът Изток – Запад. България и Балканите. Асоциация Клио-96. С., 2006, 205–223.

Спасените и погубените евреи в Източна Европа през 40-те години на XX в. Кюстендилски четения, 2003–2004, Сборник, 2006, 137–147.

1968 година – кризисна за Източния блок. – Bulgarian Historical Review. Studia In Honorem Professoris Virginiae Paskaleva., 2006, 1–2, 94–112.

Раждането на полската “Солидарност” 1980 г. като международен проблем. – В: Преломни времена. Юбилеен сборник в чест на 65-годишнината на професор Любомир Огнянов. УИ “Св. Кл. Охридски”, С., 2006, 817–839.

Президентът на Чехословакия Лудвик Свобода – военният, превърнал се в политик. – Homo Bohemicus, 2006, Кн. 3–4, 81–95.

Чехите в България – славянската взаимност в действие. – Във: Владимир Сис и България. Сборник статии от Националната научна конференция “Владимир Сис и България”, организирана от Института по история – БАН и проведена на 22–23 ноември 2003 в Хасково. Стигмати-Бохемия клуб,

С., 2006, 233-249.

Послание на Димитър Михалчев от Прага през 1924 г. Опит за българска външнополитическа стратегия. – Известия на държавните архиви, Т. 92, 2006, 105-130.

Българският преход в контекста на източноевропейския – регионални и глобални фактори. – В: Университетски четения и изследвания по българска история. IV международен семинар, Смолян, 11-13 май 2006, УИ “Св. Кл. Охридски”, 720-738.

Политическата (зло) употреба с архивите на Държавна сигурност в Източна Европа. – Понеделник, 2007, кн. 3-4, 51-61.

Между Сцила и Харибда Тодор Живков при последната си среща с Горбачов. – Ново време, ноември 2007, бр. 11, 101-104, 104-112.

Балканската политика на България в началото на 20-те години на ХХ в. – Югославия, но чрез Чехословакия. – В: Мир и конфликти в Югоизточна Европа. ИФ-94, Регионален исторически музей – Кюстендил, 2006, 190-203.

Lata szesciesiate – krysys tozsamosci narodowek w Europie Wschodniej. – In: Integracja i tozsamosc narodowa w Europje Srodkowo-Wschodniej na przestrzeni dziejow. Red. Naukowa Elzbieta Znamierowska-Rakk. Wydawnictwo Neriton Instytut Historii PAN, Warszawa 2007, 187-202.

Голямата промяна през 1989 г. – чехословашки и български рефлексии. – Homo Bohemicus, Издание на Бохемия клуб, 2007, кн. 1, 67-87.

Образът на сърбите в българската историография през призмата на конфликтите от ХІХ и ХХ век. – In: Obraz konfliktow meidzy narodami slowianskimi w ХІХ i ХХ wieku w historiografii. Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellonskiego, Krakow, 2007, 177-188.

Интеграционните процеси в Западна и Източна Европа – намерения и резултати. – В: Заедно в Европа. С., 2007, 57-67. Integration Processes in Western and Eastern Europe. – In: Together in Europe. S. 2007, 55-65.

Славяните в чужда държава (Поглед към славянските малцинства в Централна Европа през ХХ в.) – Studia Balcanica, 26. Изследвания в памет на Апостолис Христукудис. БАН, Институт по балканистика. С., 2007, 223-232.

Намаляващата държавност в Европа след Втората световна война. – Историкии. Научни изследвания в чест на доц. Д-р Стоян Танев по случай неговата 70-годишнина. УИ “Епископ Константин Преславски”, Шумен, 2007, 491-508.

Русия и Източна Европа като част от Европейския съюз: опит за периодизация и систематизиране. – Международни отношения, 2008, кн. 1, 21-26.

България и Съветският съюз/Руската федерация пред предизвикателствата на новия световен ред след 1989 г. – В: България и Русия между признателността и прагматизма. Форум “България-Русия”, ИИ – БАН, Институт по славяноведение – РАН, ДА “Архиви”, София, март 2008, 722-732.

Разделянето на “Източна Европа”. – В: Историята в международната журналистика: употреби и злоупотреби. С., 2008, 95-122.

Bulgarien – der treue Vasall des Kreml. – In: Stefan Karner, Natalia Tomilina, Aleksander Tschubarjan. Preger Fruehling. Das internationale Krisenjahr 1968. 1. Beitrage. Kriegfolgen-Forschung, Boehlau Verlag Koeln Weimar Wien, 2008, 461-479.

1968 година – повратна за Източна Европа. – В: 1968 – четридесет година после (1968 – Forty Years later). Београд, 2008, 27-50.

Полският март `68 като международен проблем. – Международна политика, кн. 1, 2008, 89-103.

Митовете за и около "Прахката пролет '68". – В: История в преход. Сборник в чест на 60-годишнината на проф. дин Драгомир Драганов. УИ "Св. Кл. Охридски", С., 2008, 181-193.

Правенето на герои и антигерои в историята на Източна Европа – на примера на Пражката пролет '68. – В: Известия на Българското историческо дружество. Т. 40, ИИ при БАН, С., 2008, 247-262.

"Силата на безсилните" и безсилието на силните – източноевропейците пред изкушенията на властта. – В: Етнически и културни пространства на Балканите. Сборник в чест на проф. Цветана Георгиева. Част. I. Миналото – исторически ракурси. Изд. на СУ, 2008, 707-723.

Чешкият принос в модернизацията на нова и съвременна България. – В: Ролята на чешката интелигенция в обществения живот на следосвобожденска България. Пос на РЛ в ЧР. Прага, 2008, 20-31.

Последната година: България и страните от Източния блок през 1989 г. – Исторически преглед, кн. 3-4, 2008, 90-108.

Мястото на „Прахката пролет '68" в международните отношения. – Минало, 2009, кн. 1, 82-95.

Историческият облик на Балканите – между предубежденията от миналото и надеждите за бъдещето. – В: Имиджът на Балканите: исторически подходи и комуникационни перспективи. Съст. Минка Златева. С., 2008, 115-119.

Университетски преподавания и изследвания по историческа бохемистика. – В: История и историография. Сборник в чест на проф. Д-р Мария Велева. Съст. Елка Дроснева. УИ "Св. Кл. Охридски", 2008, 342-353.

Значението на Унгарската революция от 1956 г. за Източна Европа. В: "Прекрасният повод". С., Свят. Наука, 2008, 7-13; Az 1956-os Magyar forradalom kelet-Europaj jelentosege. – In: Kivalo alkalom II, Sofia, 2008, 183-188.

Rola Solidarnosci w upadku socjalizmu w Bulgarii (1980-1989) / The Role of the Solidarity in the demise of socialism in Bulgaria (1980-1989). – In: Solidarnosc i upadek komunizmu / Solidarity and the Fall of Communism. Warszawa-Gdansk, 3-4 June 2009, 20-29.

Съветският фактор в Източна Европа след Втората световна война. В: Русия и България – между "филството" и "фобството". – В: Материали от научните конференции "Русия и Европа през XX век" и "Русия в българската история". CD. Изд. "ИФ-94", Сдружение "Анамнезис", 2009, ISBN 978-954-9445-09-1, 411-421.

Прилики и разлики между българското преустройство и съветската перестройка. В: Русия и България – между "филството" и "фобството". – В: Материали от научните конференции "Русия и Европа през XX век" и "Русия в българската история". CD. Изд. "ИФ-94", Сдружение "Анамнезис", 2009, ISBN 978-954-9445-09-1, 422-436.

Етническата пъстрота като политически проблем в междувоенна Централна Европа. – В: Етноси и съжителство в европейската история. Кюстендилски четения 2006. ИФ-94, РИМ – Кюстендил, С., 2009, 188-196.

България и Русия – от миналото към бъдещето. – В: България и Русия – в миналото, настоящето и бъдещето. Народно читалище "Интеркултура 21 век", С., 2009, 16-26.

Ролята на "Прахката пролет '68" за еманципацията на българското общество. – В: Чехи в България. Ролята на чешкото присъствие в българското национално възраждане. 19-20 май 2009 г., София, Изд. Валентин Траянов, 23-40.

Мястото на 10 ноември 1989 г. в общите процеси на промени в Източна Европа. – Понеделник, 2009, кн. 11/12, 68-83.

Роль Советского Союза в распаде Восточного блока. В: Studia Balkanica, К юбилею Р. П. Гришиной.

Москва, 2010, 339–348.

Образ СССР/Росии в България на закате «государственного социализма» и в годы перехода к новой общественной модели (1985–2009 гг.). – В: Россия-България: векторы взаимопонимания. XVIII–XXI вв. Российско-българские научные дискуссии. Москва, 2010, 328-342.

Идеите за изграждане на социалистическата държавно-политическа система. В: Изследвания по история на социализма в България 1944–1989. ЦИПИ, Т. 2, С., 2010, 25-63.

България и социалистическите страни от Източния блок. В: Изследвания по история на социализма в България 1944–1989. ЦИПИ, Т. 2, С., 2010, 662-711.

Слуховете като „заместваща“ информация в годините на социализма в България и в Източна Европа. В: България и Европа през съвременната епоха. Сборник в чест на 80-годишнината на проф. дин Димитър Сирков. „Фабер“ 2010, 362-380.

“България – преданный васал Кремля”. В: “Пражская весна”. Международный кризис 1968 года. Исследования. Международный фонд Демократия. “Россия XX век”, Москва, 2010, 191-206.

Източна Европа през XX век – геополитически регион или преходна зона? В: Научни известия на Югозападния университет „Неофит Рилски“. Правно-исторически факултет. Т. VI, кн. 1-2, Благоевград, 2010, 282–293.

Участието на български военни части в интервенцията в Чехословакия през 1968 г. – военна или политическа операция? – Военноисторически сборник, кн. 1, 2011, 101–110.

Bulgarisch-sowjetische Wirtschaftsbeziehungen nach dem Zweiten Weltkrieg. – In: Stalins Wirtschaftspolitik an der sowjetischen Peripherie. Walter M. Iber, Peter Ruggenthaler (Hg.). Studien Verlag, Kriegsfolgen-Forschung, Innsbruck, Wien, Bozen. 2011, 153-174.

Румъния и България между Изтока и Запада през 80-те години на XX в. – В: България, Балканите и Русия XVIII-XXI век, Българо-руски научни дискусии. Сборник статии под ред. на акад. Г. Марков, Институт за исторически изследвания - БАН, С., 2011, 11-29.

България и Съветският съюз след Втората световна война – икономически връзки и зависимости. – В: ПРИЗВАНИЕ И ВСЕОТДАЙНОСТ. Сборник в чест на 70-годишния юбилей и 40-годишната научна дейност на проф. дин Витка Тошкова. АИ „Проф. Марин Дринов“, С., 2012, 271-284.

